

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Lyčių studijos	Gender Studies	

Anotacija

BUS Lyčių studijos dalyke siekiama supažindinti studentes ir studentus su lyčių studijų problematika bei tyrimais, apimančiais moterų / feministines, vyrų / maskulinistines ir LGBTQ+ / Queer studijas. Dalyko metu bus ugdomi tokie gebėjimai, kaip lyties ir kitų socialinių kategorijų (amžiaus, socialinės klasės, negalios, seksualinės orientacijos ir kt.) tarpusavio sąveikų atpažinimas, kultūros formuojamų lyčių stereotipų, darančių įtaką moterų ir vyrų elgesiui bei jų socialiniams pasirinkimams, suvokimas, lyčių nelygybės apraiškų, priešasčių ir pasekmių visuomenėje atpažinimas ir kritiškas vertinimas. Dalykas apims tokias temas, kaip lyties kategorija; seksualumas, seksualinė orientacija; lytis ir socialiniai judėjimai; lyčių teorijos ir tyrimai; lyčių socializacija; lytis darbo rinkoje; lytis ir kultūra; lyčių reprezentacijos populiariojoje kultūroje; lytis šeiminiame gyvenime; lytis ir smurtas; lyčių lygybės politika Lietuvoje, Europos sąjungoje ir globaliai.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Lijana Stundžė Kitas (-i): dr. Reda Adomaitienė, doc. dr. Ilona Michailovič, prof. dr. Aurelija Novelskaitė, dr. Daiva Petrėnaitė, dr. Ernesta Platūkytė, doc. dr. Deimantė Šėporaitytė-Vismantė	Komunikacijos fakultetas, Saulėtekio al. 9, 08303 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė / nuotolinė / mišri	Pavasario ir rudens semestrai	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam

Išankstiniai reikalavimai: mokėti anglų kalbą B2 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra.
---	--

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	50 (32 val. paskaitų + 16 val. seminarų + 2 val. konsultacijų)	80 val.

Dalyko (modulio) tikslas:		
<p>Supažindinti su lyčių studijų problematika bei tyrimais, apimančiais moterų / feministines, vyrų / maskulinistines ir LBTQ+ / Queer studijas. Ugdyti studentų gebėjimus: a) atpažinti lyties ir kitų socialinių kategorijų (amžiaus, socialinės klasės, negalios, seksualinės orientacijos ir kt.) tarpusavio sąveikas; b) suvokti kultūros formuojamus lyčių stereotipus, darančius įtaką moterų ir vyrų elgesiui bei jų socialiniams pasirinkimams; c) atpažinti ir kritiškai vertinti lyčių nelygybės apraiškas, priežastis ir pasekmes visuomenėje.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- Supras lyties kategorijos kompleksiskumą, socialinės ir biologinės lyties sąsajas. Taip pat gebės atpažinti lyties ir kitų socialinių kategorijų (amžiaus, socialinės klasės, negalios, seksualinės orientacijos ir kt.) tarpusavio sąveikas.	Probleminis dėstymas, literatūros / vaizdinės medžiagos / probleminių situacijų analizė, refleksija, darbas grupėse, diskusijos	Individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys, egzaminas raštu
- Gebės apibūdinti moterų / feministinių, vyrų / maskulinistinių ir LBTQ+/Queer judėjimų istorinę raidą ir pagrindines idėjas.	Probleminis dėstymas, literatūros / vaizdinės medžiagos / probleminių situacijų analizė, refleksija, darbas grupėse, diskusijos	Individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys, egzaminas raštu
- Žinos lyčių teorijas, lyčių studijų tyrimų kryptis ir metodus bei gebės juos taikyti atliekant socialinių, humanitarinių mokslo sričių tyrimus bei integruoti lyties aspektą į kitų (gamtos, medicinos, inžinerijos, kt.) mokslo sričių tyrimus.	Probleminis dėstymas, literatūros / vaizdinės medžiagos / probleminių situacijų analizė, refleksija, darbas grupėse, diskusijos	Individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys, egzaminas raštu
- Gebės atpažinti ir kritiškai vertinti lyčių diskriminacijos / nelygybės apraiškas visuomenėje.	Probleminis dėstymas, literatūros / vaizdinės medžiagos / probleminių situacijų analizė, refleksija, darbas grupėse, diskusijos	Individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys, egzaminas raštu
- Gebės analizuoti ir vertinti pagrindinius tarptautinius ir nacionalinius teisės aktus, užtikrinančius moterų teises ir lyčių lygybę žmogaus teisių kontekste.	Probleminis dėstymas, literatūros / vaizdinės medžiagos / probleminių situacijų analizė, refleksija, darbas grupėse, diskusijos	Individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys, egzaminas raštu
- Kurso metu įgytas žinias gebės pritaikyti profesinėje veikloje ir visuomeniniame gyvenime.	Probleminis dėstymas, literatūros / vaizdinės medžiagos / probleminių situacijų analizė, refleksija, darbas grupėse, diskusijos	Individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys, egzaminas raštu

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	E. mokymas(is)	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadas į lyčių studijas. Lyčių studijų objektas ir tikslai. Lyčių studijų kryptys: moterų/feministinės studijos, vyrų / maskulinizmo studijos, LGBTQ+ / queer studijos	2							2		

2. Lyties kategorija. Biologinės lyties ir socialinės lyties sąvokų apibrėžimas ir kritika.	2		2						4	6	Pateiktos medžiagos analizė, refleksija, grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinė literatūra: 1 (80-92 p.); 2 (58-61, 82-85 p.)
3. Seksualumas, seksualinė orientacija. Hetero- / homo- / bi- / trans-, tarp - lytiškumas / seksualumas.	2								2	4	Pateiktos medžiagos analizė, refleksija, grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinė literatūra: 3 (169-184 p.); 2 (78-82).
4. Lytis ir socialiniai judėjimai. Feministiniai judėjimai (sufražizmas, pirmoji, antroji ir trečioji feminizmo bangos). Vyrų judėjimai. LGBTQ+ judėjimai.	2		2						4	4	Pateiktos medžiagos analizė, refleksija, grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinė literatūra:1 (567-588 p.).
5. Lyčių teorijos ir tyrimai. Feministinės, maskulinistinės ir queer teorijos. Tyrimų paradigmos ir metodai.	4		2						6	6	Pateiktos medžiagos analizė, refleksija, grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinė literatūra:3 (28-51 p.).
6. Vyriškumo studijų tyrimų kryptys. Kultūrinis ir socialinis vyriškumo konstravimas	2								2		
7. Interseksionalumas. Lyties ir kitų pamatinių socialinių kategorijų (amžiaus, socialinės klasės, negalios, seksualinės orientacijos, religijos ir kt.) tarpusavio sąveikos.	2		2						4	6	Pateiktos medžiagos analizė, atveju analizė, refleksija, grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinė literatūra 1 (17-22); 3 (51-56 p.).
8. Lyčių socializacija. Lyties socializacijos teorijos, socializacijos etapai ir socializacijos agentai, socializacija socialinėse institucijose.	2		2						4	6	Pateiktos medžiagos analizė, refleksija, grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinė literatūra: 1 (93-100); 3 (153-162 p.).
9. Lytis darbo rinkoje. Lyčių ekonomika. Verslumas. Lytis organizacijoje. Lytis ir inovacijos. Darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimas. Lyties aspekto integravimas (gender mainstreaming).	2		2						4	6	Pateiktos medžiagos analizė, refleksija, grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinė literatūra: 2 (257-282 p.).
10. Lytis ir kultūra.	2		2						4	6	Pateiktos medžiagos analizė, refleksija,

Lyties konstravimas ir raiška mene, moksle, religijoje, sporte, kt.									grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinei literatūra: 1 (537-547 p.); 2 (226-235).	
11. Lyčių reprezentacijos populariojoje kultūroje. Lyčių komunikacijos teorijos. Lyčių įvaizdžiai ir vaidmenys žiniasklaidoje.	2							2	6	Pateiktos medžiagos analizė, refleksija, grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinei literatūra: 3 (430-444 p.).
12. Lytis šeiminiame gyvenime: kultūriniai, socialiniai ir teisiniai aspektai. Partnerystės formos (santuoka, registruota partnerystė, kohabitacija). Šeimos ir darbo derinimas. Tėvystė / motinystė, vaikų priežiūra.	4							4	6	Pateiktos medžiagos analizė, refleksija, grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinei literatūra: 3 (319-362 p.).
14. Lytis ir smurtas. Psichologinis, fizinis ir ekonominis smurtas. Prekyba žmonėmis. Prostitucija.	2		2					4	6	Pateiktos medžiagos analizė, refleksija, grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinei literatūra: 2 (381-385, 403-407 p.); 3 (476-484, 489-90 p.).
15. Lyčių lygybės politika Lietuvoje, Europos sąjungoje ir globaliai. Lyties aspektas Lietuvos ir ES teisinėse bazėse. Pagrindiniai tarptautiniai dokumentai ir konvencijos lyčių lygybės srityje. Lyčių lygybė žmogaus teisių kontekste. Lyčių lygybės politikos perspektyvos.	2							2	4	Pateiktos medžiagos analizė, refleksija, grupės diskusija, individualūs / grupiniai pristatymai / pateiktys. Akademinei literatūra: 3 (491-510 p.).
Pasiruošimas egzaminui.									14	
Kurso apibendrinimas. Grįžtamasis ryšys		2						2		
Iš viso	32	2	16					50	80	130

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminarų metu	60 %	Semestro metu	<p>Atskirais semestrais seminarų užduotys koreguojamos atsižvelgiant į esamą situaciją – priklausomai nuo klausytojų skaičiaus bei atvykstančių Lietuvos ir / arba užsienio šalių lektorių-ekspertų. Priklausomai nuo konkretaus seminaro tikslų ir užduočių, darbas seminaro metu vertinamas vienu iš žemiau nurodytų būdų.</p> <p>a) Individualus vertinimas, kai seminaro užduotys atlieka kiekviena(-s) studentė(-as) individualiai: 10 (puikiai): Atliktos visos seminaro užduotys demonstruojant puikias, išskirtines žinias ir gebėjimus. 9 (labai gerai): Atliktos visos seminaro užduotys demonstruojant tvirtas, geras žinias ir gebėjimus. 8 (gerai): Atliktos visos seminaro užduotys demonstruojant geresnes nei vidutinės žinias ir gebėjimus arba atlikta iki 90 proc. seminaro užduočių demonstruojant tvirtas, geras žinias ir gebėjimus.</p>

			<p>7 (vidutiniškai): Atlikta visos seminaro užduotys demonstruojant vidutines žinias ir gebėjimus, yra neesminių klaidų arba atlikta iki 75 proc. seminaro užduočių demonstruojant tvirtas, geras žinias ir gebėjimus.</p> <p>6 (patenkinamai): Atliktos visos seminaro užduotys demonstruojant žemesnes nei vidutinės žinias ir gebėjimus (įgūdžius), yra klaidų arba atlikta iki 50 proc. seminaro užduočių demonstruojant tvirtas, geras žinias ir gebėjimus.</p> <p>5 (silpnai): Atliktos visos seminaro užduotys demonstruojant minimalius reikalavimus tenkinančias žinias ir gebėjimus (įgūdžius) arba atlikta iki 25 proc. seminaro užduočių demonstruojant tvirtas, geras žinias ir gebėjimus.</p> <p>4 (nepatenkinamai): Atliktos visos seminaro užduotys demonstruojant minimalių reikalavimų netenkinančias žinias ir gebėjimus (įgūdžius).</p> <p>3 (nepatenkinamai): Atlikta iki 75 proc. seminaro užduočių demonstruojant minimalių reikalavimų netenkinančias žinias ir gebėjimus (įgūdžius).</p> <p>2 (nepatenkinamai): Atlikta iki 50 proc. seminaro užduočių demonstruojant minimalių reikalavimų netenkinančias žinias ir gebėjimus (įgūdžius).</p> <p>1 (nepatenkinamai): Atlikta iki 25 proc. seminaro užduočių demonstruojant minimalių reikalavimų netenkinančias žinias ir gebėjimus (įgūdžius).</p> <p>b) Grupinis vertinimas, kai seminaro užduotis atlieka studentų(-tų) grupė: individualaus vertinimo kriterijai taikomi grupės darbui. Kai visų grupės narių indėlis į užduoties atlikimą yra vienodas – visų grupės narių įvertinimas vienodas; jei kažkuri(-io) / kažkurių grupės narių indėlis į užduoties atlikimą yra mažesnis, to(-s) / tų grupės narės(-io) / narių vertinimas yra žemesnis priklausomai nuo indėlio.</p> <p>c) Individualus / grupinis vertinimas: Užskaityta: priklausomai nuo reikalavimų – darbas pristatytas žodžiu, pateikta raštu atlikta užduotis, kt. Neužskaityta: priklausomai nuo reikalavimų – darbas nepristatytas žodžiu, nepateikta raštu atlikta užduotis, kt.</p> <p>Visų seminarų vertinimų vidurkis sudaro 60 proc. kaupiamojo balo. Ne/užskaitymo principu gauti vertinimai koreguoja vidurkio skaičiavimo formulę. Pvz., jei iš 8 seminarų vienas buvo vertinimas ne/užskaitymo principu, o visi kiti – 10 balų skalėje, tai: - jei ,užskaityta', tai vidurkio skaičiavimo formulėje 7 seminarų balai sumuojami ir dalinami iš 7; - jei ,neužskaityta', tai vidurkio skaičiavimo formulėje 7 seminarų balai sumuojami ir dalinami iš 8;</p>
Egzaminas	40 %	Egzaminų laikymo laikotarpio metu	<p>Egzaminas laikomas egzaminų sesijos metu ir sudaro 40 proc. galutinio įvertinimo. Egzamino testą sudaro 25-30 atviro ir /arba uždaro tipo testo pobūdžio klausimų ir / arba 1-3 klausimai, suformuluoti „atviros knygos“ metodo principu.</p> <p>Vertinimo strategija: 10 (puikiai): Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai – pasiekti visi studijų tikslai. 9 (labai gerai): Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai – pasiekta ne mažiau kaip 90 proc. modulio siekinių. 8 (gerai): Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai – pasiekta ne mažiau kaip 80 proc. modulio siekinių. 7 (vidutiniškai): Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų – pasiekta ne mažiau kaip 70 proc. modulio siekinių.</p>

			<p>6 (patenkinamai): Žinios ir gebėjimai (įgūdžiai) žemesni nei vidutiniai, yra klaidų – pasiekta ne mažiau kaip 60 proc. modulio siekinių.</p> <p>5 (silpnai): Žinios ir gebėjimai (įgūdžiai) tenkina minimalius reikalavimus – pasiekta ne mažiau kaip 50 proc. modulio siekinių.</p> <p>4 (nepatenkinamai): Žinios ir gebėjimai (įgūdžiai) netenkina minimalių reikalavimų iki 40 proc. modulio siekinių.</p> <p>3 (nepatenkinamai): Žinios ir gebėjimai (įgūdžiai) netenkina minimalių reikalavimų iki 30 proc. modulio siekinių.</p> <p>2 (nepatenkinamai): Žinios ir gebėjimai (įgūdžiai) netenkina minimalių reikalavimų iki 20 proc. modulio siekinių.</p> <p>1 (nepatenkinamai): Žinios ir gebėjimai (įgūdžiai) netenkina minimalių reikalavimų iki 10 proc. modulio siekinių.</p>
<p>Seminarų lankomumas yra privalomas. Neatsikaičius už visų seminarų užduotis neleidžiama laikyti egzamino.</p> <p>Galutinis vertinimas yra kaupiamasis balas, kurį sudaro 60 proc. darbo seminarų metų vertinimas ir 40 proc. egzamino testo vertinimas. Tiek seminarų užduočių, tiek egzamino testo vertinimai turi būti teigiami.</p>			

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Leidimo vieta ir leidykla	Prieiga internete ar VU bibliotekoje
Privalomoji literatūra				
1. Erickson-Schroth, Laura (Ed.)	2022	<i>Trans bodies, trans selves. A resource for the transgender community.</i>	Oxford University Press	https://ebookcentral.proquest.com/lib/viluniv-ebooks/detail.action?docID=1685668
2. Kimmel, Michael S.	2016	<i>The Gendered Society</i>	New York; Oxford: Oxford University Press	https://books.google.lt/books?id=w8WjQgAACAAJ&source=gbs_ViewAPI&redir_esc=y
3. Ryle, Robyn	2020	<i>Questioning Gender. A sociological exploration</i>	SAGE. Pine Forge	https://books.google.lt/books?id=CHHz_pj9hMC&source=gbs_book_other_versions
Papildoma literatūra				
4. Agustín, Lise Rolandsen	2013	<i>Gender equality, intersectionality and diversity in Europe</i>	New York: Palgrave Macmillan,	http://vu.library.lt/F?func=direct&local_base=VUB01&doc_number=000690699&con_lng=lit
5. Butler, Judith	2017	<i>Vargas dėl lyties. Feminizmas ir tapatybės subversija</i>	Routledge, Kitos knygos	https://www.lvb.lt/primos-explora/fulldisplay?docid=VUB01000866043&context=L&vid=VU_IG_ALL&adaptor=Local%20Search%20Engine&tab=default_tab&query=any,contains,Vargas%20d%C4%97l%20lyties.%20Feminizmas%20ir%20tapatyb%C4%97s%20subversija&offset=0
6. De Beauvoir, Simone	1996	<i>Antroji lytis</i>	Vilnius: Pradai / ALK	https://www.lvb.lt/primos-explora/fulldisplay?docid=VUB01000419947&context=L&vid=VU_IG_ALL&adaptor=Local%20Search%20Engine&tab=default_tab&query=any,contains,Antroji%20lytis&offset=0
7. Foucault, Michael	1999	<i>Seksualumo istorija</i>	Vilnius: Vaga / ALK	http://vu.library.lt/F?func=direct&local_base=VUB01&doc_number=000127061&con_lng=lit
8. Groudis, Karla (sud.)	1995	<i>Feminizmo ekskursai. Moters samprata nuo Antikos iki</i>	Vilnius: Pradai / ALK	http://vu.library.lt/F?func=direct&local_base=VUB01

		<i>Postmodernizmo. Antologija</i>		&doc_number=000046222&con_lng=lit
9. Hearn, Jeff	2015	<i>Men of the World. Genders, Globalizations, Transnational Times</i>	SAGE	https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/1097184X16634803
10. Jeffreys, Sheila	2003	<i>Unpacking queer politics: a lesbian feminist perspective</i> GAL YRA NAUJESNIO???	Cambridge: Polity	http://vu.library.lt/F?func=direct&local_base=VUB01&doc_number=000250513&con_lng=lit
11. Rakauskienė, Ona Gražina ir kt.	2014	<i>Lyčių ekonomika</i>	Vilnius: Mykolo Romerio universitetas	http://ebooks.mruni.eu/pdfreader/lyi-ekonomika
12. Tereškinas, Artūras	2011	<i>Vyrų pasaulis: vyrai ir žaizdos vyriškumas Lietuvoje</i>	Vilnius: Baltos lankos.	http://vu.library.lt/F?func=direct&local_base=VUB01&doc_number=000464659&con_lng=lit
13. Wood, Julia T.	2011	<i>Gendered lives: communication, gender, and culture</i>	Belmont Calif: Wadsworth	http://vu.library.lt/F?func=direct&local_base=VUB01&doc_number=000428899&con_lng=lit
14. Kerry O'Halloran	2019	<i>Sexual Orientation, Gender Identity and International Human Rights Law</i>	Routledge	VU Komunikacijos fakulteto skaitykla